

ORIGINAL
ARTICLE

Tıp Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Disleksi Konusunda Bilgi Düzeyleri

Hamit Sırrı KETEN¹, Fatih KOÇTÜRK², Numan GÜVENÇ³, Ömer Faruk ERKAN¹

¹ Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Gaziantep/Türkiye.

² Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, Nöroloji Anabilim Dalı, Gaziantep/Türkiye.

³ Pazarcık 2 Nolu Aile Sağlığı Merkezi, Kahramanmaraş/Türkiye.

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada tıp fakültesi son sınıf öğrencilerinin, disleksi konusunda bilgi düzeyinin belirlenmesi amaçlandı. **Yöntem:** Bu çalışma 15-20 Eylül 2021 tarihleri arasında Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesinde eğitim gören 252 son sınıf öğrencisi ile gerçekleştirildi. Öğrencilere sosyodemografik ve eğitim özelliklerini, disleksi konusunda bilgilerini sorgulayan anket uygulandı. Katılımcıların bilgi düzeyi sorulan 20 soru için, 20 puan üzerinden değerlendirildi. **Bulgular:** Çalışmamızda yer alan öğrencilerin 144'ü (%57,1) erkek, 108'si (%42,9) kadın, yaş ortalaması ise 24.65±1.78 (min=21, max=39) olarak tespit edildi. 'Disleksi terimini daha önce duydunuz mu?' sorusuna katılımcıların 235'si (%93,3) evet, 17'si (%6,7) hayır yanıtını verdi. Öğrencilerin 68'si (%27,0) disleksi konusunda özel bir eğitim aldığını, 184'ü (%73,0) ise almadığını belirtti. Katılımcıların disleksi konusunda bilgi puanı ortalaması 9,45± 2,46 (min=0, max=17) olarak saptandı. 'Disleksi bir özel öğrenme bozukluğudur' doğru önermesine öğrencilerin 235'i (%93,3) katıldığını belirtti. Çalışmamızda en az bilinen önermeler 'Dislekside renkli obje kullanımı ve renkli kaplamaların kullanılması yardımcı olur' yanlış ifadesine katılımcıların 163'ünün (%64,7) katıldığı, 85'inin (%33,7) ise bu konuda fikri olmadığı belirlendi. 'Disleksi kaynaklı zorlukların iyileştirilmesinde göz takip egzersizlerinin yapılması etkilidir' yanlış önermesine öğrencilerin 159'u (%63,1) katılıyorum, 87'si (%34,5) ise fikrim yok şeklinde yanıt verdi. **Sonuç:** Çalışmamızda tıp fakültesi son sınıf öğrencilerinin disleksi konusunda ciddi bilgi yanlışlıkları ve eksiklikleri olduğu belirlendi. Bu duruma öğrencilerin disleksiye yönelik eğitimi az bir kısmının almış olması sebep olmuş olabilir. Disleksi ile mücadelede Üniversiteler, Milli Eğitim ve Sağlık Bakanlığının ortak projeler gerçekleştirilmesi ve etkin bir yöntem olarak basın yayın organlarını kullanması önem taşımaktadır. **Anahtar kelimeler:** Disleksi, Okuma bozukluğu, Öğrenme zorluğu

ABSTRACT

Aim: This study aims to determine the knowledge levels of medical faculty interns on dyslexia. **Methods:** This study was conducted on 252 medical interns of the Gaziantep University School of Medicine between 15th-20th September 2021. Sociodemographic and educational characteristics were recorded and a questionnaire about their knowledge levels on dyslexia was performed. A total of 20 questions were scored on 20 points. **Results:** Of the students in our study, 144 (57.1%) were men, 108 (42.9%) were women with a mean overall age of 24.65±1.78 (min=21, max=39) years. 'Have you ever heard about dyslexia before?' was answered with 'yes' by 235(93.3%) participants while 17 (6.7%) responded 'no'. Of the interns, 68 (27.0%) reported having received a training on dyslexia and 184(73.0%) did not. The mean dyslexia knowledge score of participants was 9.45± 2.46 (min=0, max=17). Of the interns, 235 (93.3%) approved the proposition 'Dyslexia is a special learning disorder'. The most commonly mistaken proposition was 'Using colourful objects and overlays helps in dyslexia' which was approved by 163(64.7%) participants while 85 (33.7%) did not state an opinion. Another mistaken proposition was 'Eye tracking exercises are effective in difficulties due to dyslexia' which was approved by 159(63.1%) interns while 87(34.5%) reported no idea. **Conclusion:** We have determined that there were significant knowledge deficiencies on dyslexia among medical interns. This may stem from the fact that only a minority of them had received training on dyslexia. It is of great importance that the universities and Ministries of Education and Health perform shared projects and employ the media as effective methods for this issue.

Keywords: Dyslexia, Reading disorder, Learning difficulty

Cite this article as: Ketten HS, Koçtürk F, Güvenç N, Erkan ÖF. Tıp Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Disleksi Konusunda Bilgi Düzeyleri. Medical Research Reports 2022; 5(3):104-112

Corresponding Author: Hamit Sırrı Ketten **Correspondence Adress:** Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Üniversite Bulvarı, Gaziantep, Türkiye Mail: hsketten@hotmail.com Received: 05.08.2022; Accepted: 03.10.2022

GİRİŞ

Uluslararası Disleksi Derneği'ne (UDD) göre disleksi doğru ve/veya akıcı kelime tanımada zorluk, yazım ve kod çözme becerilerinde zayıflık ile karakterizedir. Disleksi, kökeni nörobiyolojik olan özel bir öğrenme güçlüğü olup özgül öğrenme bozuklukları içerisinde yer alan bir okuma bozukluğu şeklinde tanımlanmıştır (1).

İngilizce konuşan toplumlarda okul çağı çocuklarının %15-%20'sinin, temel okuma becerilerini edinmede zorluk yaşadığı tahmin edilmektedir (2-5). Araştırmacılar disleksinin sadece İngilizce diline özgü olmadığını belirlemiştir (6). Ulusal Eğitim İstatistiklerine göre Amerika'da okul çağındaki çocukların %13'ü özel eğitim almaktadır (7). Bu çocukların %50'sinde öğrenme bozukluğu, %80'inde okuma bozukluğu olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrenme bozukluğu olan çocukların %52'si, zamanının %80'ini genel eğitim sınıflarında geçirmektedir (7). UDD tahminine göre genel nüfusun %15-20'si disleksi semptomlarının bir veya daha fazlasını taşımaktadır (5). İlkokul öğrencilerinde yapılan çalışmalarda disleksi sıklığı İran'da (8) %3,5, İtalya'da (9) %3, Amerika'da (10) %4,5-%12,0 aralığında tespit edilmiştir.

Disleksili çocuklar okumada başarısızlık için büyük risk taşır, bu durum bu çocuklarda okulu bırakma (11), okuma konusunda düşük öz yeterlilik (12) ve benlik saygısında düşüşe sebep olmaktadır (13). Tanılama güçlüğünden dolayı, okuma

güçlüğüne sahip öğrencilere gerekli hizmet verilememektedir. İngiltere'de ve Amerika'da yapılan çalışmalarda ilkökul öğretmenlerinin disleksi konusunda ciddi bilgi eksiklikleri olduğu ortaya konulmuştur (4,14).

Literatürde tıp fakültesi öğrencilerinin ve hekimlerin disleksi konusunda bilgi düzeylerini araştıran çalışma yer almamaktadır. Tıp öğrencilerine ve hekimlere disleksi konusunda özel eğitimlerinin verilmesi; disleksili çocukların belirlenmesinde ve bu çocuklara uygulanacak öğretim yöntemlerinin başarısında artışa sebep olacaktır. Tıp Fakültesi öğrencilerinin sağlık hizmeti sunumu konusundaki pozisyonu onların disleksi konusunda bilgi düzeylerini önemli kılmaktadır. Nitekim kısa süre sonra mezun olacak bu öğrencilerin çoğunluğu birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışacak olup, çocuklarla ilk ve en sık temas eden hekimler olacaklardır.

Bu çalışmada tıp fakültesi son sınıf öğrencilerinin disleksi konusunda bilgi düzeylerinin belirlenmesi amaçlandı.

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışma 15-20 Eylül 2021 tarihleri arasında Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesinde eğitim gören 312 son sınıf öğrencisi ile gerçekleştirildi. Öğrenciler çalışma öncesinde bilgilendirildi, onam veren ve anketi tam dolduran 252 öğrenci çalışmaya dahil edildi. Öğrencilere araştırmacılar tarafından hazırlanan anket Google anket yöntemi ile

uygulandı. Anketin birinci bölümü katılımcıların sosyodemografik ve eğitim özelliklerini, ikinci bölümü ise disleksi konusunda bilgilerini sorgulayan sorulardan oluşmaktaydı. Öğrencilerin bilgi düzeyini belirlemek üzere literatür bilgisinden hazırlanan 20 soru, her bir soru bir puan olacak şekilde değerlendirildi. Üçlü likert tipinde ölçekle hazırlanan sorularda doğru önermeler için katılıyorum, yanlış önermeler için katılmıyorum ifadeleri puan alırken, fikrim yok ifadesine puan verilmedi. Toplam bilgi skoru 20 soru için, 20 puan olarak belirlendi.

İstatistiksel analiz: Veri analizi SPSS 20.0 istatistik paket programı kullanılarak yapıldı. Verilerin analizinde frekans, ortalama ve standart sapma değeri belirlendi. Değişkenlerin normal dağılıma uygunluğunda Kolmogorov-Smirnov testi kullanıldı. İki grup arasındaki farklılığı ortaya koymak için Student's t ve Mann Whitney U testi kullanıldı. İstatistiksel olarak $p < 0.05$ anlamlı kabul edildi.

Bu çalışma için Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan ve Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı'ndan izin alındı.

BULGULAR

Çalışmamızda yer alan katılımcıların 144'ü (%57,1) erkek, 108'i (%42,9) kadın, yaş ortalaması ise $24,65 \pm 1,78$ (min=21, max=39) olarak tespit edildi.

'Disleksi terimini daha önce duydunuz mu?' sorusuna katılımcıların 235'si (%93,3) evet, 17'i (%6,7) hayır yanıtını verdi. Öğrencilerin 68'i (%27,0) disleksi konusunda özel bir eğitim aldığını, 184'i (%73,0) ise almadığını belirtti. Ayrıca katılımcıların 165'i (%65,5) disleksi konusunda özel bir eğitim almak istediğini ifade etti. Disleksi hakkında yeterli bilgisi olduğunu katılımcıların 26'sı (%10,3), olmadığını ise 226'sı (%89,7) belirtti. Disleksi hakkında bilgiyi öğrencilerin 195'inin (%77,4) tıp fakültesi eğitiminden, 117'sinin (%46,4) internet aracılığı ile öğrendiği saptandı. Katılımcıların disleksi hakkında bilgi kaynakları tabloda sunuldu (Tablo 1). Katılımcıların 12'sinde (%4,8) disleksi, 29'unda (%11,5) öğrenme bozukluğu tanımlı aile bireyi olduğu belirlendi.

Tablo 1. Katılımcıların disleksi konusunda bilgi kaynakları

	n(%)
Tıp fakültesi eğitimi	195(77.4)
İnternet	117(46.4)
Sağlık çalışanları	67(26.6)
Kitap-dergi	63(25.0)
TV-radyo	58(23.0)
Akraba-arkadaş	34(13.5)

Keten HS, Koçtürk F, Güvenç N, Erkan ÖF. Tıp Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Disleksi Konusunda Bilgi Düzeyleri

Bu çalışmada öğrencilerin disleksi konusunda bilgi puanı ortalaması $9,45 \pm 2,46$ (min=0, max=17) olarak saptandı. Kadın ve erkek öğrencilerin bilgi puan ortalamasının benzer olduğu tespit edildi ($p=0,493$). Ailesinde disleksi tanısı ($p=0,950$), öğrenme bozukluğu tanısı olanların ($p=0,588$), olmayanlar ile disleksi konusunda bilgi düzeylerinin benzer

olduğu belirlendi. Ayrıca disleksi konusunda özel eğitim alan öğrencilerin, almayanlarla bilgi puanının benzer olduğu saptandı ($p<=0,001$). Katılımcıların disleksi konusunda bilgi puanları ile sosyodemografik verileri ve disleksi konusunda aldıkları eğitimin ilişkisi tabloda sunuldu (Tablo 2).

Tablo 2. Katılımcıların Disleksi konusunda bilgi puanları ile sosyodemografik özellikleri ve disleksi konusunda aldıkları eğitimin ilişkisi

Parametreler	Değişkenler	n (%)	Bilgi puanı (Mean±SD)	p
Cinsiyet	Erkek	144 (57,1)	9,54±2,59	0,493
	Kadın	108 (42,9)	9,33±2,28	
Ailenizde disleksi tanısı konulan var mı?	Evet	12 (4,8)	9,50±1,88	0,950
	Hayır	240 (95,2)	9,45±2,48	
Ailenizde öğrenme bozukluğu tanısı konulan var mı?	Evet	29 (11,5)	9,68±1,91	0,588
	Hayır	223 (88,5)	9,42±2,52	
Disleksi konusunda özel eğitim aldınız mı?	Evet	68 (27,0)	9,80±2,55	0,167
	Hayır	184 (73,0)	9,32±2,41	
Disleksi konusunda bilgi düzeyinizi yeterli görüyor musunuz?	Evet	26 (10,3)	9,07±3,18	0,408
	Hayır	226 (89,7)	9,50±2,36	
TOPLAM		252 (%100)	9,45±2,46	

Çalışmamızda öğrencilerin en çok doğru bildiği ifadeler incelendiğinde; 235'inin (%93,3) 'Disleksi bir özel öğrenme bozukluğudur' ve 224'ünün (%88,9) 'Disleksili çocuklar kelimeleri tanımada ve çözümlenmede zorluk yaşayabilirler' doğru önermelerine

katıldıkları belirlendi. Ayrıca öğrencilerin 214'ünün (%84,9) 'Disleksili çocuklar okuma bozukluğuna sahiptir' doğru ifadesine katıldıkları saptandı. Katılımcıların disleksi konusunda sorulan bilgi sorularına yanıtları Tablo 3'te sunuldu.

Tablo 3. Öğrencilerin disleksi konusunda bilgi sorularına verdikleri yanıtlar

Disleksi konusunda sorulan bilgi soruları	Katılıyorum	Fikrim Yok	Katılmıyorum
Disleksi bir özel öğrenme bozukluğudur.(D)	235 (93,3)	13 (5,2)	4 (1,6)
Dislekside en önemli problem görsel problemlerdir.(Y)	127 (50,4)	94 (37,3)	31 (12,3)

Keten HS, Koçtürk F, Güvenç N, Erkan ÖF. Tıp Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Disleksi Konusunda Bilgi Düzeyleri

Disleksili çocuklar okuma bozukluğuna sahiptir.(D)	214 (84,9)	31 (12,3)	7 (2,8)
Disleksili çocuklar harf ve kelimeleri tersten görür.(Y)	162 (64,3)	62 (24,6)	28 (11,1)
Disleksili çocuklar kelimeleri tanımada ve çözümlemede zorluk yaşarlar.(D)	224 (88,9)	24 (9,5)	4 (1,6)
Disleksili çocuklar heceleme ile ilgili sorunlar yaşayabilir.(D)	195 (77,4)	46 (18,3)	11 (4,4)
Disleksili çocuklar telaffuz ile ilgili sorunlar yaşayabilir.(D)	175 (69,4)	57 (22,6)	20 (7,9)
Disleksili çocuklar yazmada zorluk yaşayabilir.(D)	196 (77,8)	43 (17,1)	13 (5,2)
Disleksili çocuklar sayı sıralamasını doğru öğrenemezler.(Y)	112 (44,4)	100 (39,7)	40 (15,9)
Disleksili çocuklar matematiği yalnızca zihinden yapar.(Y)	63 (25,0)	120 (47,6)	69 (27,4)
Dislekside çizme bozukluğu vardır.(Y)	103 (40,9)	109 (43,3)	40 (15,9)
Disleksili çocukların zeka seviyesi disleksisi olmayan çocuklara göre daha düşüktür.(Y)	54 (21,4)	75 (29,8)	123 (48,8)
Disleksili çocuklar yön ve zaman kavramlarında sorun yaşar.(Y)	98 (38,9)	109 (43,3)	45 (17,9)
Disleksi sadece ingilizce diline özgü bir bozukluktur.(Y)	32 (12,7)	33 (13,1)	187 (74,2)
Disleksi ile duygusal sorunlar arasında yüksek ilişki vardır.(D)	111 (44,0)	112 (44,4)	29 (11,5)
Okuma güçlüğü olan ebeveynlerin okuma güçlüğü olmayan ailelere göre disleksili çocuğa sahip olma riski yüksektir.(D)	129 (51,2)	95 (37,7)	28 (11,1)
Disleksili çocuklar akranlarına göre okuma açısından daha sistemik ve açık öğrenme yöntemlerine ihtiyaç duyarlar.(D)	220 (87,3)	26 (10,3)	6 (2,4)
Disleksi kaynaklı zorlukların iyileştirilmesinde göz takip egzersizlerinin yapılması etkilidir.(Y)	159 (63,1)	87 (34,5)	6 (2,4)
Dislekside renkli obje kullanımı ve renkli kaplamaların kullanılması yardımcı olabilir.(Y)	163 (64,7)	85 (33,7)	4 (1,6)
Bazı ilaçlar disleksi tedavisinde kesin çözüm sağlar.(Y)	38 (15,1)	103 (40,9)	111 (44,0)

Çalışmamızda en fazla yanlış yanıtlanan ifadeler incelendiğinde ise ‘Dislekside renkli obje kullanımı ve renkli kaplamaların kullanılması yardımcı olur’ yanlış ifadesine katılımcıların 163’ünün (%64,7) katıldığı, 4’ünün (%1,6) katılmadığı, 85’inin (%33,7) ise bu konuda fikri olmadığı belirlendi. ‘Disleksi kaynaklı zorlukların iyileştirilmesinde göz takip egzersizlerinin yapılması etkilidir’ yanlış ifadesine öğrencilerin 159’u (%63,1) katılıyor, 6’sı (%2,4) katılmıyor, 87’si (%34,5) ise fikrim yok şeklinde yanıt verdi. Ayrıca ‘Disleksili çocuklar harf ve kelimeleri

tersten görürler’ yanlış önermesine katılımcıların 162’si (%64,3) katılıyor, 28’i (%11,1) katılmıyor, 62’si (%24,6) fikrim yok şeklinde yanıt verdi.

TARTIŞMA

Çalışmamızda öğrencilerin %27’si disleksi konusunda özel bir eğitim aldığını, %73’ü disleksi konusunda özel bir eğitim almak istediğini ifade etti. Disleksi hakkında yeterli bilgisi olduğunu katılımcıların %10,3’ü belirtti. Disleksi konusunda bilgiyi, öğrencilerin en sık

tıp fakültesi öğrenimiyle ve internet aracılığı ile öğrendiğini saptandı. Literatürde disleksinin sık sık yanlış algılandığı ve disleksinin doğasına yönelik yanlış bilgi, tutum ve davranışların geliştiği belirtilmiştir (15,16). Doğan'ın çalışmasında sınıf öğretmenlerinin disleksi konusunda bilgilerini yetersiz buldukları sonucuna ulaşılmıştır (17). Çalışmamızda disleksili çocukların saptanmasında anahtar pozisyona aday olan tıp öğrencilerinin %6,7'sinin disleksi terimini daha önce duymamış olması ilginç ve önemli bir bulgudur. Doğan'ın çalışmasında ilkökul öğretmenlerinin disleksiye yönelik spesifik bir eğitimi az bir kısmının aldığı belirlenmiştir (17). Ayrıca çalışmamızda öğrencilerin disleksi konusunda bilgi düzeyini yetersiz görmesi ve bu konuda eğitim almak istemesi sevindirici bir bulgudur. Öğrencilerin disleksi konusunda bilgi kaynağı olarak tıp fakültesi eğitiminden sonra en sık interneti kullanmaları basın yayın gibi görsel ve iletişim kaynaklarının disleksi konusunda önemli bir bilgi kaynağı ve yön verici bir rolü olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada öğrencilerin disleksi konusunda bilgi puanı 20 puan üzerinden 9,45 olarak saptandı. Ayrıca disleksi konusunda özel eğitim alan ve almayanların disleksi konusunda bilgi puanının benzer seviyede olduğu saptandı. Bu durum öğrencilerin disleksi konusunda bilgi düzeylerinin yeterli olmadığını göstermektedir. Ayrıca disleksi konusunda verilen eğitimlerin efektif olmadığı da anlaşılmaktadır. Washburn ve arkadaşlarının çalışmasında ilkökul öğretmenlerinin disleksi konusunda bilgi düzeyi 100 puan üzerinden değerlendirilmiş ve

Amerika'daki öğretmenlerin bilgi puan ortalaması 50,68, İngiltere'deki öğretmenlerin ise 44,29 olarak saptanmıştır (3). İngiltere'de ve Amerika'da yapılan çalışmalarda ilkökul öğretmenlerinin disleksi konusunda ciddi bilgi eksiklikleri olduğu ortaya konulmuştur (3,14,17).

Çalışmamızda öğrencilerin en çok doğru bildiği önermeler incelendiğinde %93,3'ünün 'Disleksi bir özel öğrenme bozukluğudur' ve %88,9'ünün 'Disleksili çocuklar kelimeleri tanımada ve çözümlemede zorluk yaşayabilirler' doğru ifadeleri bildiği belirlendi. Ayrıca öğrencilerin %84,9'unun 'Disleksili çocuklar okuma bozukluğuna sahiptir' ifadesine katıldığı belirlendi. Okuma güçlüğü özel öğrenme güçlüğü'nün bir alt boyutu olarak nitelendirilmektedir (17). Öğrenme bozukluğu olan kişilerin yaklaşık olarak %80'inde okuma güçlüğü bulunmaktadır. Okuma bozukluğunun özellikleri arasında kodlama becerisinde, zayıf heceleme ve akıcı ya da doğru kelime tanımlamada güçlükler vardır (18). Ayrıca okuma güçlüğü olan öğrenciler genellikle kelimeleri telaffuz etme, yazma ve heceleme gibi diğer dil becerilerindeki bozukluklara maruz kalırlar (17,19). Washburn ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada Amerika'daki öğretmenlerin çoğunluğu 'Disleksili bireyler kelimeleri tanımada ve çözümlemede zorluk yaşarlar' ifadesine muhtemelen veya kesinlikle doğru olduğu, diğer yandan aynı ifadenin İngiltere'deki öğretmenlerin çoğunluğunca ise muhtemelen veya kesinlikle yanlış olduğu belirtilmiştir (3). Literatürde olduğu gibi bizim

çalışmamızda da disleksinin dil becerisine etkisi, diğer özelliklerinden daha iyi bilinmektedir. Buna rağmen disleksi semptomlarının yeterli düzeyde bilinmediği ortadadır. Bu durum disleksili çocukların genel sınıflarda eğitim görmesine sebep olacak; bu çocuklar sistem içerisinde kaybolabilecek veya başarısız olabilecekler.

Çalışmamızda en fazla yanlış yanıtlanan önermeler incelendiğinde ise ‘Dislekside renkli obje kullanımı ve renkli kaplamaların kullanılması yardımcı olabilir’ yanlış ifadesine katılımcıların %64,7’sinin katıldığı, %33,7’sinin ise bu konuda fikri olmadığı belirlendi. ‘Disleksi kaynaklı zorlukların iyileştirilmesinde göz takip egzersizlerinin yapılması etkilidir’ yanlış ifadesine öğrencilerin %63,1’i katılıyorum, %34,7’si ise fikrim yok şeklinde yanıt verdi. Ayrıca ‘Disleksili çocuklar harf ve kelimeleri tersten görürler’ yanlış önermesine katılımcıların %64,3’ü katılıyorum, %24,6’sı fikrim yok şeklinde yanıt verdi. Yapılan çalışmalarda öğretmenlerin disleksi konusunda en sık yanlış yanıtladığı önerme ‘Disleksi için harf ve kelimelerin tersten görülmesi karakteristiktir’ yanlış ifadesini doğru bulmalarıydı. Literatürde İlkokul öğretmenlerinin Amerika’da (3) %97’si, İngiltere’de (3) %91’i, anaokulu ve ilkokul öğretmenlerinin Amerika’da (14) %91’i bu ifadeyi muhtemelen veya kesin doğru bulduklarını ifade etmişlerdir. İlkokul öğretmenlerinde yapılan bir çalışmada Amerika’daki öğretmenlerin %72’si, İngiltere’deki öğretmenlerin %71’i ‘Dislekside

renkli obje kullanımı ve renkli kaplamaların kullanılması yardımcı olur’ ifadesine katıldığını belirtmiştir (3). Aynı çalışmada Amerika’daki öğretmenlerin %90’ı, İngiltere’deki öğretmenlerin %76’sı ‘Disleksi kaynaklı zorlukların iyileştirilmesinde göz takip egzersizlerinin yapılması etkilidir’ ifadesinin kesinlikle ve muhtemelen doğru olduğunu ifade etmiştir (3). Çalışmamız literatür ile benzerlik göstermektedir.

Çalışmanın tek bir fakültede yapılmış olması bir kısıtlılıktır. Ayrıca öğrencilere uygulanan anketin standardize bir anket olmaması önemli başka bir kısıtlılıktır.

SONUÇ

Çalışmamızda tıp fakültesi son sınıf öğrencilerinin disleksi konusunda ciddi bilgi yanlışlıkları ve eksiklikleri olduğu belirlendi. Bu duruma öğrencilerin disleksiye yönelik yeterli eğitim almaması sebep olmuş olabilir. Tıp Fakültesi öğrencilerine disleksi konusunda eğitim verilmesi, öğrencilerin disleksi konusunda yanlış bilgi, tutum ve davranış kazanımlarına engel olacaktır. Öğrencilere disleksi konusunda özel eğitimlerinin verilmesi, disleksili çocukların belirlenmesi ve bu çocuklara uygulanacak öğrenme yöntemlerinin etkinliğini arttıracaktır. Tıp fakültesindeki eğitimlerde disleksi üzerine durulması gerektiği ve İnternet kullanımının öğrencilerin disleksiye yönelik bilgi edinilmesinde önemli bir kaynak olduğu saptandı. Disleksi ile mücadelede Üniversiteler, Milli Eğitim ve Sağlık Bakanlığının ortak projeler gerçekleştirmesi ve

etkin bir yöntem olarak basın yayın organlarını kullanması önem taşımaktadır.

Finansman ilinti beyanı: Yazarlar, bu makalenin araştırılması ve/veya yazarlığı için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını bildirmektedir.

Kaynaklar

1. International Dyslexia Association. Definition of Dyslexia [Internet]. Maryland: International Dyslexia Association; 2021 [updated 2021 January 11; cited 2021 April 4]. Available from: <http://eida.org/definition-of-dyslexia/>
2. Lyon GR, Shaywitz SE, Shaywitz BA. A definition of dyslexia. *Annals of Dyslexia*, 2003;53 (1):1-14
3. Washburn EK, Binks-Cantrell ES, Joshi RM. What Do Preservice Teachers from the USA and the UK Know about Dyslexia? *DYSLEXIA*, 2014; 20: 1-18.
4. British Dyslexia Association. British dyslexia association definition of dyslexia [Internet]. London British Dyslexia Association; 2021 [updated 2021 January 7; cited 2021 June 20]. Available from: <http://www.bdadyslexia.org.uk/about-dyslexia/further-information/dyslexiaresearch-information-.html>
5. International Dyslexia Association. Dyslexia basics [Internet]. Maryland: International Dyslexia Association; 2007 [updated 2007 April 19; cited 2021 April 4]. Available from: http://www.interdys.org/ewebeditpro5/upload/Dyslexia_Basics_FS_-_final_81407.pdf
6. Brunswick N. Un impaired reading development and dyslexia across different languages. In N. Brunswick, S. McDougall, & P. de Mornay Davies editors. *Reading and dyslexia in different orthographies*, New York: Psychology Press; 2010. p. 131–154
7. National Center for Statistics. The condition of education 2008. Indicator 5: Language minority school-age children. Washington, DC: U.S. Department of Education. <http://nces.ed.gov/programs/coe/2008/section1/indicator07.asp> (Erişim Tarihi: 11.11. 2021)
8. Hakim A, Ghorbanibirgani AR. Prevalence of Dyslexia among Male Students in Primary Schools and Its Relationship with Obesity and Being Overweight in Ahvaz, Iran. *IJCBNM*, 2015;3(2):116-122.
9. Barbiero C, Lonciari I, Montico M, Monasta L, Penge R, Vio C, et al. The Submerged Dyslexia Iceberg: How Many School Children Are Not Diagnosed? Results from an Italian Study. *PLoS ONE*, 7(10): e48082. doi:10.1371/journal.pone.0048082.
10. Lindgren SD, De Renzi E, Richman LC. Cross-national comparisons of developmental dyslexia in Italy and the United States. *Child Dev*, 1985;56(6):1404-17.
11. National Center for Education Statistics (NCES). (2006). *Digest of Education Statistics, 2005* (NCES 2006-030). <http://nces.ed.gov/programs/digest/Chapter2>. (Erişim Tarihi: 11.11.2021).
12. Donawa W. Growing up dyslexic: A parent's view. *Journal of Learning Disabilities*, 1995; 28:324–328.
13. Alexander-Passe N. How dyslexic teen ager scope: An investigation of self-esteem, coping and depression. *Dyslexia*, 2006;12:256–275.
14. Washburn EK, Joshi RM, Binks-Cantrell ES. Teacher Knowledge of Basic Language Concepts and Dyslexia. *DYSLEXIA*, 2011;17: 165–183.
15. Hudson RF, High L, Al Otaiba S. Dyslexia and the brain: What does current research tell us? *The Reading Teacher*, 2007;60(6):506–515.
16. Wadlington EM, Wadlington PL. What educators really believe about dyslexia. *Reading Improvement*, 2005;42(1):16–33.
17. Doğan B. Determining Turkish Language and Elementary Classroom Teachers' Knowledge on Dyslexia and Their Awareness of Diagnosing Students with Dyslexia. *Research in Reading & Writing Instruction*, 2013;1(1):20-33.
18. Joint Statement—Learning Disabilities, Dyslexia, and Vision. *PEDIATRICS*, 2009;124(2):837-844.

Keten HS, Koçtürk F, Güvenç N, Erkan ÖF. Tıp Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Disleksi Konusunda Bilgi Düzeyleri

19. Ataman A, Kahveci G. Öğrenme yetersizliği ya da özgül öğrenme güçlüğü. A. Ataman editör. Özel gereksinimli çocuklar ve özel eğitime giriş. 1. Baskı. Ankara: Gündüz Eğitimi ve Yayıncılık; 2009. P. 15-28.